

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ КЕРІВНИХ КАДРІВ КУЛЬТУРИ
І МИСТЕЦТВ
ІНСТИТУТ СУЧАСНОГО МИСТЕЦТВА
КАФЕДРА ХОРЕОГРАФІЇ

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Перший проректор
з науково-педагогічної роботи
Людмила СТЕПАНЕНКО
«31» серпня 2022 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

**ПРАКТИКУМ З ПОБУТОВО-БАЛЬНОЇ ХОРЕОГРАФІЇ:
ІСТОРИКО-ПОБУТОВИЙ ТАНЕЦЬ, БАЛЬНИЙ ТАНЕЦЬ**

для здобувачів вищої освіти

Галузь знань	02 «Культура і мистецтво»
Спеціальність	024 «Хореографія»
Освітній рівень	перший (бакалаврський)
Освітня програма	«Класична хореографія»
Спеціалізація	
	(за наявності)
Вид дисципліни	обов'язкова

Форма навчання	<u>денна/заочна</u>
Навчальний рік	<u>2022/2023</u>
Кількість кредитів ECTS	<u>6/180</u>
Мова викладання, навчання й оцінювання	<u>українська</u>
Форма підсумкового контролю	<u>залік</u>

Викладачі: Корисько Наталія Михайлівна, Драч Володимир Володимирович

Пролонгація за рішенням науково-методичної ради НАКККіМ

Розробники:

КОРИСЬКО Наталія Михайлівна, доцент, професор кафедри хореографії;

ДРАЧ Володимир Володимирович, старший викладач кафедри хореографії.

ПОГОДЖЕНО:

Директор інституту сучасного
мистецтва

Михайло КУЛИНЯК

ЗАТВЕРДЖЕНО:

Завідувач кафедри хореографії

Мирослав ВАНТУХ

Протокол № 1 від «29» серпня 2022 р.   Протокол № 1 від «25» серпня 2022 р.

Погоджено з гарантом освітньої програми «Класична хореографія»

Гарант освітньої програми Вікторія ШУМІЛОВА

«29» серпня 2022 р.

Схвалено науково-методичною радою Академії

Протокол від «30» серпня 2022 р. № 5

Голова науково-методичної ради Людмила СТЕПАНЕНКО

1. ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

1. Анотація (опис) навчальної дисципліни (у т.ч. міждисциплінарні зв'язки):

Навчальна дисципліна «Практикум з побутово-бальної хореографії: історико-побутовий танець, бальний танець» є складовою частиною підготовки фахівців за першим (бакалаврським) рівнем. Відповідно до навчального плану дисципліна є обов'язковою і вивчається здобувачами вищої освіти впродовж п'ятого семестру. Формою підсумкового контролю є залік.

Дисципліна «Практикум з побутово-бальної хореографії: історико-побутовий танець, бальний танець» включає в програму вивчення дві дисципліни: історико-побутовий і бальний танці та передбачає такі види занять: практичні, індивідуальні заняття та самостійну роботу.

Практичний курс – це засвоєння методики виконання рухів, набуття вмінь і навичок особливостей манери виконання елементів і танців різних епох, вивчення танців певного століття, оволодіння рухами, манерою танців європейської та латиноамериканської програми бального танцю. Індивідуальні заняття передбачають засвоєння і ретельне відпрацювання манери виконання, танців різних епох і бальних танців, удосконалення рівня виконавської майстерності, професійних якостей. Самостійна робота – це позааудиторна робота з літературними джерелами, відеоматеріалами; конспектування, запис теоретичного матеріалу та практичне відпрацювання елементів танців з метою самовдосконалення і поглиблення вивченого.

Заняття з дисципліни «Практикум з побутово-бальної хореографії: історико-побутовий танець, бальний танець» складається з трьох частин:

- поклони та реверанси, рухи на середині зали;
- приклади композицій танців;
- складання та показ етюдів на основі вивченого матеріалу.

Тривалість кожної з частин заняття визначається залежно від цілей і завдань.

Навчальна дисципліна має міждисциплінарні зв'язки, зокрема з такими дисциплінами, як «Методика виконання класичного танцю», «Майстерність народно-сценічного танцю: народно-сценічний танець», «Дуетно-класичний танець», «Історія мистецтв: Історія музики, Історія хореографічного костюма», «Історія хореографії», «Мистецтво балетмейстера», «Методика роботи з хореографічним колективом».

2. Мета дисципліни – ознайомлення з методикою вивчення побутово-бальної хореографії, оволодіння композиціями та манерою виконання історико-побутових і бальних танців, виховання високопрофесійних фахівців.

3. Завдання:

- практичне оволодіння рухами, структурно-композиційними особливостями історико-побутового та бального танців, характером і манерою виконання;
- засвоєння методики виконання і викладання;
- здатність створювати хореографічний текст і малюнок у виконанні танців різних епох та бального танцю;
- набути знань в аналізі побутово-бальної хореографії.

4. Компетентності, яких набуває здобувач вищої освіти при вивченні дисципліни відповідно до освітньої програми:

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності:

СК04. Здатність оперувати професійною термінологією у сфері фахової хореографічної діяльності (виконавської, викладацької, балетмейстерської та організаційної).

СК07. Здатність використовувати інтелектуальний потенціал, професійні знання, креативний підхід до розв'язання завдань і вирішення проблем у сфері професійної діяльності.

СК08. Здатність сприймати новітні концепції, усвідомлювати багатоманітність сучасних танцювальних практик, необхідність їх осмислення й інтегрування в актуальний контекст із врахуванням вітчизняної та світової культурної спадщини.

СК09. Здатність збирати, обробляти, аналізувати, синтезувати й інтерпретувати художню інформацію з метою створення хореографічної композиції.

СК10. Здатність застосовувати традиційні й альтернативні інноваційні технології (відео-, TV-, цифрове, медіа- мистецтва тощо) в процесі створення мистецького проекту, його реалізації та презентації.

СК11. Здатність здійснювати репетиційну діяльність, ставити та вирішувати професійні завдання, злагоджено співпрацювати з учасниками творчого процесу.

СК14. Здатність забезпечувати високий рівень володіння танцювальними техніками, виконавськими прийомами, застосовувати їх як виражальний засіб.

СК15. Здатність застосовувати набуті виконавські навички в концертно-сценічній діяльності, підпорядковуючи їх завданням хореографічного проекту.

5. Програмні результати навчання за дисципліною:

ПР09. Володіти термінологією хореографічного мистецтва, його понятійно-категоріальним апаратом.

ПР12. Відшукувати необхідну інформацію, критично аналізувати і творчо переосмислювати її та застосовувати в процесі виробничої діяльності.

ПР13. Розуміти і вміти застосовувати на практиці сучасні стратегії збереження та примноження культурної спадщини у сфері хореографічного мистецтва.

ПР14. Володіти принципами створення хореографічного твору, реалізуючи практичне втілення творчого задуму відповідно до особистісних якостей автора.

ПР15. Мати навички використання традиційних та інноваційних методик викладання фахових дисциплін.

ПР16. Аналізувати і оцінювати результати педагогічної, асистентсько-балетмейстерської, виконавської, організаційної діяльності.

ПР19. Знаходити оптимальні виконавські прийоми для втілення хореографічного образу.

ПР20. Вдосконалювати виконавські навички і прийоми в процесі підготовки та участі у фестивалях і конкурсах.

Програма навчальної дисципліни складається з шести модулів (4 – історико-побутовий танець, 2 – бальний танець).

1. Танцювальна культура XV–XVI століть.
2. Танцювальна культура XVII століття.
3. Танцювальна культура XVIII століття.
4. Танцювальна культура XIX століття.
5. Особливості основних аспектів європейського бального танцю стилю International Ballroom.
6. Головні принципи виконання рухів і технічних елементів європейського бального танцю в парі.

2. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

(для *денної та заочної* форм навчання)

№ з/п	Назва розділу і теми	кількість годин						
		денна форма						
		усього	у тому числі					
л	с		п	лаб	інд	м.к.	с.р.	
5 семестр								
МОДУЛЬ 1. ТАНЦЮВАЛЬНА КУЛЬТУРА XV–XVI СТОЛІТЬ								
1.1.	Реверанси та поклони. Основні елементи танців	11		4				7
1.2.	Приклади композицій танців – Селянський бранль, Фарандола, Салонний бранль, Павана, Вольта. Створення та показ етюдів на основі вивченого матеріалу	17		8		1		8
1.3.	Модульний контроль	2					2	
	Разом за модуль 1	30		12		1	2	15
МОДУЛЬ 2. ТАНЦЮВАЛЬНА КУЛЬТУРА XVII СТОЛІТТЯ								
2.1.	Реверанси та поклони. Основні елементи танців XVII ст.	8		4				4
2.2.	Приклади композицій танців XVII ст. Повільний менует, Куранта	10		4		1		5
2.3.	Створення та показ етюдів на основі вивченого матеріалу	10		4				6
2.4.	Модульний контроль	2					2	
	Разом за модуль 2	30		12		1	2	15
МОДУЛЬ 3. ТАНЦЮВАЛЬНА КУЛЬТУРА XVIII СТОЛІТТЯ								
3.1.	Реверанси та поклони. Основні елементи танців XVIII ст.	8		4				4
3.2.	Приклади композицій танців ХУІІІ ст.: Швидкий менует, Гавот, Полонез	10		4		1		5
3.3.	Складання та показ етюдів на основі вивченого матеріалу	10		4				6
3.4.	Модульний контроль	2					2	
	Разом за модуль 3	30		12		1	2	15
МОДУЛЬ 4. ТАНЦЮВАЛЬНА КУЛЬТУРА ХІХ СТОЛІТТЯ								
4.1.	Поклони та реверанси. Основні елементи танців ХІХ ст.	7		4				3
4.2.	Приклади композицій танців ХІХ ст.: Полька, Французька кадридь, Мазурка, Вальс	13		8		1		4
4.3.	Складання та показ етюдів на основі вивченого матеріалу	8		4				4
4.4.	Модульний контроль	2					2	
	Разом за модуль 4	30		16		1	2	11
	Разом з дисципліни	120		52		4	8	56

МОДУЛЬ 5. ОСОБЛИВОСТІ ОСНОВНИХ АСПЕКТІВ ЄВРОПЕЙСЬКОГО БАЛЬНОГО ТАНЦЮ СТИЛЮ INTERNATIONAL BALLROOM									
5.1.	Головні принципи виконання основних базових рухів (основні технічні вимоги)	6			2			4	
5.2.	Ознайомлення з системою бального танцю та рівнів виконання в європейському бальному танці, особиста вага (баланс) в рухах	8			4			4	
5.3.	Елементи музичної грамоти та етики, естетики в європейському танці	14			6		2	6	
5.4.	Модульний контроль	2					2		
Разом за модуль 5		30			12		2	2	14
МОДУЛЬ 6. ГОЛОВНІ ПРИНЦИПИ ВИКОНАННЯ РУХІВ І ТЕХНІЧНИХ ЕЛЕМЕНТІВ ЄВРОПЕЙСЬКОГО БАЛЬНОГО ТАНЦЮ В ПАРІ									
6.1.	Вправи на розвиток ведіння та слідування відносно позицій рук і позицій розташування один від одного	8			4			4	
6.2.	Ступінь та види поворотів, умови їхнього виконання в парі	8			4			4	
6.3.	Танцювальні комбінації європейської програми	12			4		2	6	
6.4.	Модульний контроль	2					2		
Разом за модуль 6		30			12		2	2	14
Разом з дисципліни		60			24		4	4	28
Разом з дисципліни за семестр		180			76		8	12	84

(для заочної форми навчання)

№ з/п	Назва розділу і теми	кількість годин							
		заочна форма							
		Усього	у тому числі						
л	с		п	ла	б	ін	д	м.к.	с.р.
5 семестр									
МОДУЛЬ 1. ТАНЦЮВАЛЬНА КУЛЬТУРА XV–XVI СТОЛІТЬ									
1.1.	Реверанси та поклони. Основні елементи танців	12			2				10
1.2.	Приклади композицій танців – Селянський бранль, Фарандола, Салонний бранль, Павана, Вольта. Створення та показ етюдів на основі вивченого матеріалу	18			2				16
Разом за модуль 1		30			4				26
МОДУЛЬ 2. ТАНЦЮВАЛЬНА КУЛЬТУРА XVII СТОЛІТТЯ									
2.1.	Реверанси та поклони. Основні елементи танців XVII ст.	8			2				6
2.2.	Приклади композицій танців XVII ст. Повільний менует, Куранта	8			2				6
2.3.	Створення та показ етюдів на основі вивченого матеріалу	14							14

	Разом за модуль 2	30			4				26
МОДУЛЬ 3. ТАНЦЮВАЛЬНА КУЛЬТУРА XVIII СТОЛІТТЯ									
3.1.	Реверанси та поклони. Основні елементи танців XVIII ст.	6			2				4
3.2.	Приклади композицій танців ХУІІІ ст.: Швидкий менует, Гавот, Полонез	12			2				10
3.3.	Складання та показ етюдів на основі вивченого матеріалу	12							12
	Разом за модуль 3	30			4				26
МОДУЛЬ 4. ТАНЦЮВАЛЬНА КУЛЬТУРА XIX СТОЛІТТЯ									
4.1.	Поклони та реверанси. Основні елементи танців XIX ст.	6			2				4
4.2.	Приклади композицій танців XIX ст.: Полька, Французька кадридь, Мазурка, Вальс	13			2				11
4.3.	Складання та показ етюдів на основі вивченого матеріалу	10							10
4.4.	Модульний контроль	1						1	
	Разом за модуль 4	30			4			1	25
	Разом:	120			16			1	103
МОДУЛЬ 5. ОСОБЛИВОСТІ ОСНОВНИХ АСПЕКТІВ ЄВРОПЕЙСЬКОГО БАЛЬНОГО ТАНЦЮ СТИЛЮ INTERNATIONAL BALLROOM									
5.1.	Головні принципи виконання основних базових рухів (основні технічні вимоги)	10			1				9
5.2.	Ознайомлення з системою бального танцю та рівнів виконання в європейському бальному танці, особиста вага (баланс) в рухах	10			1				9
5.3.	Елементи музичної грамоти та етики, естетики в європейському стилі	10			1				9
5.4.	Модульний контроль								
	Разом за модуль 5	30			3				27
МОДУЛЬ 6. ГОЛОВНІ ПРИНЦИПИ ВИКОНАННЯ РУХІВ І ТЕХНІЧНИХ ЕЛЕМЕНТІВ ЄВРОПЕЙСЬКОГО БАЛЬНОГО ТАНЦЮ В ПАРІ									
6.1.	Вправи на розвиток ведіння та слідування відносно позицій рук і позицій розташування один від одного	9			1				8
6.2.	Ступінь та види поворотів, умови їх виконання в парі	10			1				9
6.3.	Танцювальні комбінації європейської програми	10			1				9
6.4.	Модульний контроль	1						1	
	Разом за модуль 6	30			3			1	26
	Разом	60			6			1	53
	Разом з дисципліни	180			22			2	156

3. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

МОДУЛЬ 1. ТАНЦЮВАЛЬНА КУЛЬТУРА XV–XVI СТ.

ТЕМА 1.1. Реверанси та поклони. Основні елементи танців

Практичне заняття до теми 1.1. № 1

Мета: набуття практичних навичок і вмінь у вивченні поклонів, реверансів дами тай кавалера і елементів танців XV–XVI ст.

Завдання: -вивчення поклонів кавалерів і реверансів дам:

- засвоєння рухів фарандоли, основних па селянських бранлів;
- оволодіння манерою й удосконалення техніки простого бранлю, подвійного бранлю та подвійного бранлю з репризою;
- вивчення кроків Павани;
- вивчення кроків Вольти.

Завдання для самостійної роботи до теми 1.1.

1. Опрацювати практичний матеріал (поклони, реверанси).
2. Вивчити рухи селянських і салонних танців.

Література: 1, 2, 3.

Допоміжна література: 4, 6

ТЕМА 1.2. Приклади композицій танців – Селянський бранль, Фарандола, Салонний бранль, Павана, Вольта Створення та показ етюдів на основі вивченого матеріалу

Практичне заняття до теми 1.2. № 2, 3

Мета: оволодіти манерою виконання танців XV–XVI ст., самостійно створити етюди на матеріалі вивченого.

Завдання:

- засвоєння манери виконання танців;
- вивчення композицій танців: Селянський бранль, Фарандола, Салонний бранль, Павана, Вольта;
- створення етюдів Селянського бранлю (гончарів, пекарів, ковалів – на вибір);
- створення етюдів Салонного бранлю.

Завдання для самостійної роботи до теми 1.2.

1. Опрацювати та удосконалити манеру виконання вивчених танців.
2. Створити етюди Селянського та Салонного бранлів.
3. Опрацювати джерельну базу по темі (тези).

Завдання для індивідуальних занять до теми 1.2. № 1

1. Робота над манерою, характером виконання рухів селянських танців.
  2. Характерні особливості салонних танців, манера виконання.
- Література: 1, 2, 3.*

МОДУЛЬНИЙ КОНТРОЛЬ № 1

Модульний контроль є результатом вивчення теми 1.2. Здобувачі вищої освіти повинні продемонструвати засвоєння композицій Салонних танців – Павани, Вольти, а також створені самостійно етюди Селянських танців.

МОДУЛЬ 2. ТАНЦЮВАЛЬНА КУЛЬТУРА XVII СТ.

ТЕМА 2.1. Реверанси та поклони. Основні елементи танців XVII ст..

Практичне заняття до теми 2.1. № 4

Мета: оволодіти манерою, технікою виконання поклонів і реверансів, елементами танців XVII ст.

Завдання:

- опрацювати поклони та реверанси;
- оволодіти лексикою танців;
- вивчення pas chasse, tempe de courante, pas menuet, pas grave, balance menuet, pas balance.
- опрацювати манеру виконання, характер, техніку рухів Повільного менуету.

Завдання до самостійної роботи до теми 2.1.

1. Удосконалити манеру виконання поклонів і реверансів.
2. Опрацювати рухи й удосконалити їх виконання.
3. Оволодіти технікою рухів Повільного менуету.

Література: 1, 2, 4

ТЕМА 2.2. Приклади композицій танців XVII ст. – Повільний менует, Куранта

Практичне заняття до теми 2.2. № 5

Мета: формування вмінь і навичок та манери виконання танців XVII ст.

Завдання:

- засвоїти композиції танців: Куранта, Повільний менует;
- опанувати виконавську майстерність, характер і манеру.

Завдання для індивідуальних занять до теми 2.2. № 2

1. Удосконалення техніки виконання рухів Куранти, Повільного менуету.
2. Опрацювати манеру та характер виконання танців XVII ст.

Завдання для самостійної роботи до теми 2.2.

1. Опрацювати матеріал, підготувати тези та презентацію по темі 2.2.
2. Удосконалити характер та манеру виконання танців Куранта, Повільний менует.
3. Відпрацювати композиції танців.

Література: 1, 2, 3, 4,

ТЕМА 2.3. Складання та показ етюдів на основі вивченого матеріалу

Практичне заняття до теми 2.3. № 6

Мета: самостійне створення етюдів на матеріалі танцювальної культури XVII ст.

Завдання :

- створення етюду Куранти;
- створення етюду Повільного менуету.

Завдання для самостійної роботи до теми 2.3.

1. Опрацювати матеріал, відпрацювати манеру танців.
2. Створити етюди Куранти та Повільного менуету. Записати етюд.

Література: 1, 2, 3, 4.

МОДУЛЬНИЙ КОНТРОЛЬ № 2

Модульний контроль є результатом вивчення теми 2.2. Здобувачі повинні продемонструвати танцювальні композиції Куранти, Повільного менуету в певній манері та характері виконання.

МОДУЛЬ 3. ТАНЦЮВАЛЬНА КУЛЬТУРА XVIII СТ.

ТЕМА 3.1. Реверанси та поклони. Основні елементи танців XVIII ст.

Практичне заняття до теми 3.1. № 7

Мета: формувати і систематизувати знання, вміння, навички у вивченні поклонів і реверансів, елементів рухів танців XVIII ст.

Завдання:

- вивчення поклонів кавалерів і дам;
- засвоєння техніки виконання рухів: Pas glisse, Pas chasse, Pas glissade, Pas emboite, Pas balance, Pas assemble, Pas jete, Pas coupe, Changement de pied, Pas de bourrie, Sissonne tombe, Sissonne simple, Temps leve;
- оволодіння манерою й удосконалення техніки рухів;
- опанувати музичний матеріал.

Завдання для самостійної роботи до теми 3.1.

1. Проаналізувати особливості танцювальної культури XVIII ст. Скласти короткий конспект.
2. Вивчити манеру та техніку рухів, які використовуються у танцях цього періоду.

Література: 1, 2, 3, 4, 5.

ТЕМА 3.2. Приклади композицій танців XVIII ст. – Швидкий менует, Гавот, Полонез

Практичне заняття до теми 3.2. № 8

Мета: формування вмінь і навичок, манери виконання танців XVIII ст., володіння музичним матеріалом.

Завдання:

- засвоєння манери виконання танців;
- опрацювати композиційну побудову;
- ознайомитися з музичним матеріалом;
- вивчити композиції танців: Швидкий менует, Гавот, Полонез.

Завдання для індивідуальних занять до теми 3.2. № 3

1. Проаналізувати техніку виконання та танці XVIII ст.
2. Робота над удосконаленням манери виконання танців Гавот, Полонез.

Завдання для самостійної роботи до теми 3.2.

1. Опрацювати матеріал, підготувати презентацію на тему танців XVIII ст.
2. Відпрацювати манеру та характер виконання танців: Гавот, Полонез.
3. Вивчити композиції танців.

Література: 1, 2, 3, 4, 5.

ТЕМА 3.3. Складання та показ етюдів на основі вивченого матеріалу

Практичне заняття до теми 3.3. № 9

Мета: самостійне створення здобувачами етюдів на матеріалі танцювальної культури XVIII століття.

Завдання:

- проаналізувати вивчений матеріал: епоху, манеру та характер виконання особливості танцювальної культури;
- ознайомитись із музичним матеріалом;
- створити етюд Полонезу.

Завдання для самостійної роботи до теми 3.3.

1. Опрацювати матеріал, удосконалити манеру виконання танців.
2. Відпрацювати рухи танцю Полонез.
3. Підібрати музичний матеріал.
4. Створити етюд Полонезу.

Література: 1, 2, 3, 4, 5, 6.

МОДУЛЬНИЙ КОНТРОЛЬ № 3

Модульний контроль є результатом вивчення теми 3.3. Здобувач повинен продемонструвати створений самостійно етюд Полонезу у відповідній манері та характері виконання.

МОДУЛЬ 4. ТАНЦЮВАЛЬНА КУЛЬТУРА ХІХ СТ.

ТЕМА 4.1. Поклони та реверанси. Основні елементи танців ХІХ ст.

Практичне заняття до теми 4.1. № 10

Мета: сформувати виконавські навички, манеру, характер виконання елементів танців ХІХ ст.

Завдання:

- вивчити поклони кавалерів і реверанси дам;
- опанувати методику виконання форм Chasse;
- засвоїти манеру виконання та техніку рухів: па польки (вперед, назад, в парі, при обертанні), па галопу, па вальсу, основні кроки Мазурки.

Завдання для самостійної роботи до теми 4.1.

1. Опрацювати матеріал. Скласти короткий конспект.
2. Вивчити форми Chasse.
3. Засвоїти характер і техніку виконання рухів: па польки, па галопу, па вальсу, основних рухів танцю Мазурка.

Література: 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7.

ТЕМА 4.2. Приклади композицій танців ХІХ ст. – Полька, Французька кадриль, Мазурка, Вальс

Практичні заняття до теми 4.2. № 11, 12

Мета: вдосконалювати виконавські навички, манеру виконання в демонстрації танців ХІХ ст.

Завдання:

- оволодіння манерою виконання;

- засвоїти характер виконання та вивчити композиції танців: Полька, Французька кадриль, Мазурка, Вальс;
- розглянути й охарактеризувати музичний супровід танців XIX ст.

Завдання для індивідуальних занять до теми 4.2. № 4

1. Проаналізувати техніку виконання та танці XIX ст.
2. Відпрацювати лексичний матеріал, манеру танців: Полька, Французька кадриль, Мазурка, Вальс.

Завдання для самостійної роботи до теми 4.2.

1. Охарактеризувати найбільш популярні танці XIX ст. – презентація.
2. Окреслити вплив вальсу на лексику класичного танцю.
3. Працювати над манерою, композиційними малюнками вивченого матеріалу.
4. Відпрацювати технічні рухи Мазурки, Польки.

Література: 1, 2, 3, 4, 5, 6.

ТЕМА 4.3. Складання та показ етюдів на основі вивченого матеріалу

Практичне заняття до теми 4.3. № 13

Мета: самостійне створення здобувачами етюдів на матеріалі танцювальної культури XIX ст.

Завдання: проаналізувати манеру та характер виконання танців XIX ст.

- розглянути варіанти музичного супроводу танців: Полька, Вальс;
- створення етюдів Польки;
- створення етюдів Вальсу.

Завдання для самостійної роботи до теми 4.3.

1. Опрацювати матеріал, удосконалити манеру виконання вивчених композицій.
2. Відпрацювати рухи танців: Полька, Мазурка, Вальс.
3. Підібрати музичний матеріал.
4. Створити етюди: Полька, Вальс.

Література: 1, 2, 3, 4, 5, 6.

МОДУЛЬНИЙ КОНТРОЛЬ № 4

Модульний контроль є результатом вивчення теми 4.3. Здобувач повинен продемонструвати високу виконавську майстерність і знання характеру епохи, а саме XIX ст., у самостійно створених етюдах – Польки та Вальсу.

МОДУЛЬ 5. ОСОБЛИВОСТІ ОСНОВНИХ АСПЕКТІВ ЄВРОПЕЙСЬКОГО БАЛЬНОГО ТАНЦЮ СТИЛЮ INTERNATIONAL BALLROOM

ТЕМА 5.1. Головні принципи виконання основних базових рухів (основні технічні вимоги)

Анотація до лекції 5.1.

Принципи виконання основних базових рухів завжди залишаються нагальними, оскільки це підґрунтя для розвитку танцівника та виконавської майстерності. Створюємо фундамент, завдяки якому зможемо розвивати подальші технічні навички. Застосовуємо професійну термінологію у сфері фахової хореографічної діяльності (бальної хореографії), зокрема європейського стилю International Ballroom. Методика побудови базових композицій.

План

1. Принципи виконання основних базових рухів
2. Технічний фундамент
3. Професійна термінологія
4. Будівництво базових композицій

Практичне заняття до теми 5.1. № 14. Механіка рухів основних фігур International Ballroom

Заняття

Мета: Пояснити механічний принцип руху на основі базових кроків International Ballroom. Застосовувати виявлені й опрацьовані знання на практиці.

Завдання:

1. На основі викладеного матеріалу провести аналогію з іншими танцювальними напрямками.
2. Опрацювати танцювальні композиції, запропоновані викладачем.

Практичне заняття до теми 5.1. № 15. Механіка рухів основних фігур Internationale Ballroom

Заняття

Мета: Показати схожість і розбіжність механіки рухів на прикладі різних європейських танців.

Завдання:

1. Механіка рухів Slow Waltz – Slow Foxtrot, Slow Waltz – Viennese Waltz, Tango.

2. Результати практичного завдання оформити у вигляді танцювальної композиції.

Завдання для самостійної роботи до теми 5.1.

Практичні завдання

1. Створити базову композицію на 8 тактів Slow Waltz.
2. Об'єднати вивчену композицію з власно створеною (враховуючи напрямок руху відносно танцювального залу).
3. Створити варіацію 16 тактів Slow Foxtrot.

Література: 1,2,6, 7,8,9,10,13,14

ТЕМА 5.2. Ознайомлення з системою бального танцю та рівнів виконання в європейському бальному танці, особиста вага (баланс) у рухах

Анотація до лекції 5.2.

Бальний танець заключає в собі систему, котра об'єднує мистецтво та спорт. Відносно цього існує шкала танцювальних класів, котра передбачає відповідний рівень виконання та набір фігур, з яких народжуються цілісні композиції відповідно до кожного із класів. Велике значення має власний баланс у тих чи інших рухах європейського бального танцю.

План

1. Система бального танцю.
2. Танцювальні класи.
3. Танцювальні фігури та композиції відповідного класу.
4. Особистий баланс у європейському бальному танці.

Практичне заняття до теми 5.2. № 16

Мета: Створити у здобувачів освіти більш чітку, виразну та логічну картину про мистецтво бального танцю.

Завдання:

1. Оволодіти головними технічними характеристиками «N», «E» класів
2. Знати та виконувати увесь перелік фігур «N», «E» класів (затверджені WDC)

Практичне заняття до теми 5.2. № 17, 18

Мета: Показати зв'язок і порядок між класом виконання, відповідним набором фігур, танцювальних композицій, роль балансу в ньому.

Завдання:

1. Вивчити та опрацювати вправи на розвиток балансу виконавця.
2. Побудувати композиції «N», «E» класів.

Завдання для самостійної роботи до теми 5.2.

Практичні завдання

1. Створити свої тренувальні вправи на розвиток балансу.
2. Побудувати танцювальні композиції відносно мелодій (V., W., S.W., Tg.).

Література: 1, 2, 6, 8, 9, 10, 11, 12.

Додаткова література: 2

ТЕМА 5.3. Елементи музичної грамоти та етики, естетики в європейському танці

Анотація до лекції 5.3.

Рухи та ритми європейських бальних танців стандарту міцно пов'язані між собою, становлять симбіоз. Виконавець хореографічних текстів опирається, насамперед, на музику, ритм, темп. Так само історія виникнення кожного з танців international являє собою подих етичних і естетичних засад певної країни, періоду, традицій, людей, які на них вплинули.

План

1. Музичний темп, ритм, розмір.
2. Ритми та темпоритми європейського бального танцю
3. Історія виникнення S. Waltz, Quickstep, S. Foxtrot
4. Сучасна етика бального танцю

Практичне заняття до теми 5.3. № 19–21

Мета: розуміти основну структуру музичних текстів, ритмічні малюнки. Вчитися виражати музику, ритм через акції власного тіла.

Завдання:

1. Освоїти музичні: темп, ритм, розміри європейських танців на основі базових фігур танців S.Waltz, Quickstep.
2. Вчитися виражати темп, ритм, мелодійність Tango, S.Foxtrot, V.Waltz.
3. Розглянути декілька різновидів європейських рухів і відобразити їх за допомогою власного тіла, застосовуючи «ізоляцію».

Практичне заняття до теми 5.3. № 22–24

Мета: Застосовувати та донести в кожному з хореографічних номерів сюжет на основі знань історії виникнення певних танців. Засвоїти традиції європейського бального танцю.

Завдання:

1. У композиціях Tango, S.Foxtrot, V.Waltz на 16 тактів застосовувати образи, продиктовані не сюжетом, а історією танцю.

2. У танцювальних зв'язках S.Waltz, Quickstep на 32 тактів застосовувати образи відносно історії кожного з танців.
3. Зафіксувати весь цикл виконання танцювальної зв'язки із запрошенням партнерші жестами, поглядами, манерою виходу на танцювальний паркет.

Завдання для індивідуального заняття до теми 5.2. № 5

1. Працювати над балансом основних європейських танців.
2. Працювати над музикальністю побудови танцювальних композицій.

Завдання для самостійної роботи до теми 5.2.

1. Зробити добірку образів і емоційних станів на прикладі кількох музичних творів.
2. Перенести образи та стани на власну створену хореографію.

Література: 1, 2, 3, 7, 8, 9, 11, 13, 14.

МОДУЛЬНИЙ КОНТРОЛЬ № 5

Здобувачам освіти необхідно створити танцювальні композиції з танців Slow Walt, Quickstep, Slow Foxtrot в двох варіантах: «N», «E» класів із вибраними яскраво вираженими варіантами ритмів та історією образів (станів).

МОДУЛЬ 6. Головні принципи виконання рухів і технічних елементів європейського бального танцю в парі

ТЕМА 6.1. Вправи на розвиток ведіння та слідування відносно позицій рук і позицій розташування один від одного

Анотація до лекції 6.1.

Головною можливістю діалогу в танцювальній парі є ведіння та слідування, саме за допомогою так званого «контакту» в парі партнер і партнерка транслюють інформацію між собою, можуть розуміти одне одного та рухатись як одне ціле. Інтенсивність і можливість передачі даних виконується через руки, «пелвіс», стегна, вагу тіла.

План

1. Основні умови партнера для можливості комфортно вести партнершу.
2. Основні умови партнерки для можливості комфортного слідування.
3. Вправи на розвиток «контакту» в парі.
4. Об'єднувати вагу кожного із партнерів у спільну вагу (вагу пари).
5. Основні положення ведіння/слідування відносно положень рук.
6. Основні завдання ведучого/слідуючого для передачі інформації через «пелвіс».

Практичне заняття до теми 6.1. № 25

Мета: ознайомити з базовими принципами ведіння та слідування в парі на основі звичайних кроків вперед/назад, вправо/вліво, потім ускладнених базових кроків, «rock steps».

Практичне завдання:

1. Партнер визначає систему простих задуманих імпровізованих кроків і реалізує їх через партнершу в парі завдяки слідуванню.
2. Партнер разом із партнеркою визначає систему ускладнених базових кроків, але партнерша зосереджується не на послідовності кроків, а саме на слідуванні партнеру.

Практичне заняття до теми 6.1. № 26

Мета: відпрацювати принципи руху в «контакті», вміння його утримувати протягом усього часу, зазначеного танцювальною композицією.

Завдання:

1. У зазначених тренувальних вправах партнер і партнерка мають утримати правильну відстань і положення відносно одне одного (найбільша зона від правого ребра до правого стегна партнерів) протягом тренувальних вправ нерозривно.
2. Утримувати контакт у парі протягом тренувальних танцювальних композицій (16 т.)

Практичне заняття до теми 6.1. № 27

Мета: концентрація уваги на роботу ваги кожного з учасників танцювальної пари, навчитися створювати спільну вагу в парі.

Завдання:

1. За допомогою танцювальних технік, визначити кордони між власною вагою та вагою партнера, її розташуванням над ступнями в європейських танцях.
2. Знайти та визначити спільний баланс пари, розмістити вагу між учасниками пари, застосувати на запропонованих композиціях.

Практичне заняття до теми 6.1. № 28

Мета: навчитись вести та слідувати за допомогою роботи «пелвісу» та відносно різних позицій рук.

Завдання:

1. Вести та слідувати за допомогою «дальнього», «середнього», «близького» контактів. При цьому використовуючи різні положення рук (рамочки).
2. Рухатись по танцювальній площадці в парі без рук, направляючи партнершу за допомогою роботи спини та «пелвісу».

Завдання для самостійної роботи до теми 6.1.

1. Практикувати танцювальні зв'язки з використанням спільної ваги в парі.
2. Під час виконання звертати увагу на роботу центру легкості, уділяючи увагу роботі «пелвісу».

Література: 1, 5, 6, 8, 9, 10, 11, 14.

ТЕМА 6.2. Ступінь і види поворотів, умови їхнього виконання в парі

Анотація до лекції 6.2.

У бальному танці повороти вбирають в себе різні типи – від класичних до модернових. Одночасно ускладнює і додає видовищності той факт, що в бальному танці повороти відбуваються, зокрема, в парі, на що і звертається увага виконавців.

План

1. Повороти в сольному виконанні, європейський бальний танець.
2. Повороти в парі. Їх особливості.
3. Синхронні повороти.

Практичне заняття до теми 6.2. № 29, 30

Мета: засвоїти баланс під час поворотів на одній нозі, опанувати повороти на рівному та зігнутому коліні.

Завдання:

1. Приділити увагу поворотам у стилі танцю V.Waltz та Tango.
2. Повороти в танцях S. Waltz, Quickstep.
3. Поворотні рухи в ритмі Foxtrot.

Практичне заняття до теми 6.2. № 31, 32

Мета: опрацювати повороти в парі, звернути увагу на складнощі з балансом пари, котра часто втрачається при поворотах при невірному розташуванні ваги.

Завдання:

1. Виконувати повороти під рукою, cross turns, alemana turns, switch turns.
2. Розібрати повороти: каблучний поворот, повороти pivots у танцях Tango, Viennese Waltz.
3. Синкоповані повороти в Slow Waltz, Quickstep, синхронні повороти в парі.

Завдання для самостійної роботи до теми 6.2

1. Практикувати вивчені повороти, звертаючи увагу на технічні основи.
2. Застосувати засвоєні повороти у власних композиційних постановках.

3. Вчитися збільшувати темп поворотів, різкість, чіткість, швидкість.
4. Вміти виконувати не тільки свою партію поворотів, але й партію партнера.

Література: 9, 10, 11, 12, 13, 14.

Додаткова література: 1, 4.

ТЕМА 6.3. Танцювальні комбінації європейської програми

Анотація до лекції 6.3.

У європейській програмі композиції можуть бути імпровізовані (за рахунок того, що партнер веде, а партнерша відповідає і рухається за ним), а також вибудовані. У вибудованих заздалегідь комбінаціях також застосовується принцип ведіння та слідування.

План

1. Розібрати танцювальні композиції з ускладненими технічними елементами Tango.
2. Танцювальні композиції Slow Waltz та Slow Foxtrot з акцентом на поворотну частину варіації.
3. Танцювальна композиція Viennese Waltz з урахуванням діагоналей танцювальної пощадки.
4. Варіація з акцентом на швидкість Quickstep.

Практичне заняття до теми 6.3. № 33, 34

Мета: вміння застосовувати в танцювальних комбінаціях моменти в балансі та технічних моментах навички танцювальних комбінацій.

Завдання:

1. Виконати варіацію з роботою голови партнера та партнерші.
2. Контролювати спільну вагу в парі під час виконання варіацій
3. Зберігати спільну вісь пари під час поворотних рухів.

Практичне заняття до теми 6.3. № 35, 36

Мета: показати характер танцю, за допомогою техніки виконання танцювальних композицій. Приділити увагу презентації себе та пари.

Завдання:

1. Відпрацювання презентації роботи в парі перед глядачем.
2. Застосувати характери та образи відносно кожної варіації танцю.
3. Використання різних стилів виконання у комбінаціях.

Завдання для самостійної роботи до теми 6.3

1. Опрацювати відеоматеріали з виступів топових пар європейської програми. Відтворити варіації своїх фаворитів.

2. Проаналізувати стилі виконання серед професіоналів і любителів. Здійснити порівняльний аналіз.
3. Обрати та відтворити на практиці один із стилів вподобаної танцювальної пари.

Завдання для індивідуальної роботи до теми 6.3

Створити поворотні сети, з акцентом на розвиток техніки поворотів та обертів у танцювальних зв'язках виконавців.

Література: 1, 2, 7, 9, 12, 14.

МОДУЛЬНИЙ КОНТРОЛЬ № 6

Здобувач виконує танцювальні композиції в парі, демонструючи власний баланс та баланс пари.

4. РОЗПОДІЛ БАЛІВ, ЯКІ ОТРИМУЮТЬ ЗДОБУВАЧІ

(за формами контролю)

№ з/п	Назви виду роботи, способи набуття знань	Бали за 1 заняття	Бали за всі заняття (максимальні)	Бали за всі заняття (максимальні)	Бали за всі заняття (максимальні)	Бали за всі заняття (максимальні)	Бали за всі заняття (максимальні)	Бали за всі заняття (максимальні)
			1 модуль	2 модуль	3 модуль	4 модуль	5 модуль	6 модуль
1	Практична робота	1	6x1=6	6x1=6	6x1=6	8x1=8	6x1=6	6x1=6
2	Індивідуальні заняття	1	1x2=2	1x2=2	1x2=2	1x2=2	2x2=4	2x2=4
3	Самостійна робота	3	3	3	3	3	3	3
4	Модульний контроль	2	1x2=2	1x2=2	1x2=2	1x2=2	1x2=2	1x2=2
	Усього за модуль		13	13	13	15	15	15
	Залік		16					
	Разом з дисципліни		13+13+13+15+15+15+16= 100 балів					

5. ПИТАННЯ ДО ЗАЛІКУ

1. Що означає європейська програма International Ballroom?
2. Які танці входять до європейської програми International Ballroom?
3. Музичний розмір і темпоритм танцю Slow Waltz.
4. Основні фігури танцю Tango.
5. Темпоритм танцю Tango.
6. Що спільного між S. Waltz та S.Foxtrot.
7. Характеристика танцю S. Foxtrot.
8. Механіка рухів в Slow Foxtrot.
9. Фігура Quarter turn у танці Quickstep.
10. Основні технічні характеристики Quickstep.
11. Основні принципи поворотів у парі.
12. Тренувальні вправи на баланс Slow Waltz.
13. Значення «пелвісу» в бальному танці.
14. Tango основні характеристики.
15. Основні фігури Viennese Waltz.
16. Позиції в парі: європейська програма.
17. Характеристика Viennese Waltz.
18. Вправи на баланс у парі.
19. Характеристика танцювальної культури Середньовіччя.
20. Селянські танці: назви, характеристика.
21. Салонні танці, методика виконання.
22. Танцювальна культура XVII ст. Поклони та реверанси.
23. Основні рухи Повільного менуету.
24. Танцювальна культура XVIII ст. Поклони та реверанси, рухи, манера.
25. Гавот: характеристика, манера виконання, основні рухи.
26. Полонез: виконання, рухи, манера, композиційна побудова.
27. Характеристика танцювальної культури XIX ст.
28. Полька-основні рухи, виконання. композиція.
29. Форми Pas chasse: методика виконання.
30. Французька кадрили: рухи, манера, композиційна побудова.
31. Основні рухи Мазурки: композиційна побудова.
32. Характеристика Вальсу: методика виконання рухів.

6. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ ЗДОБУВАЧА

Відповідь здобувача оцінюється на:

- **Оцінку А (90-100)** – якщо повно та глибоко, розгорнуто, правильно та обґрунтовано викладено матеріал:
  - здобувач виявляє глибокі знання усієї програми навчальної дисципліни;
  - відображає чітко знання термінів, правильно формулює відповідь, робить власні висновки та узагальнення;
  - застосовує теоретичні знання на практиці, робить власні висновки та узагальнення;
  - володіє навичками івент-аналізу масових та елітарних практик;
  - розуміє можливості сучасних наукових методів та володіє цими методами на рівні, необхідному для вирішення практичних завдань, що постають при виконанні професійних обов'язків.
- **Оцінку В (82-89)** – якщо правильно та обґрунтовано викладено матеріал:
  - здобувач виявляє знання усієї програми навчальної дисципліни;
  - відображає чітко знання термінів, правильно формулює відповідь, робить певні узагальнення;
  - але відповідь не містить усіх необхідних відомостей про предмет запитання;
  - наявні незначні неточності у виконанні практичних завдань.
- **Оцінку С (74-81)** – якщо правильно викладено матеріал:
  - відображає знання термінів, логічно формулює відповідь, але наявні незначні недоліки у розкритті змісту понять, категорій, закономірностей, нечіткі їхні характеристики;
  - наявні неточності у виконанні практичних завдань.
- **Оцінку D (64-73)** – якщо відповідь здобувача є поверхневою, недостатньо аргументованою:
  - є неповною, не містить усіх необхідних відомостей про предмет запитання;
  - є не зовсім правильною: наявні недоліки у розкритті змісту понять, категорій, закономірностей, нечіткі їх характеристики;
  - свідчить про наявність прогалин у знаннях, зокрема не засвідчує повною мірою знання основних понять, концепцій, категорій;
  - не містить посилань на літературу;
  - викладена з порушенням логіки подання матеріалу.
  - містить багато граматичних, грубих стилістичних помилок та виправлень;
- **Оцінку Е (60-63)** – якщо відповідь здобувача є поверхневою:
  - свідчить про наявність прогалин у знаннях, зокрема не засвідчує повною мірою знання основних понять, концепцій, категорій;
  - викладена з порушенням логіки подання матеріалу.

- **Оцінку FX (35-59)** – якщо здобувач не відповів на поставлене питання або відповідь є неправильною:
  - не розкриває сутності питання, або ж допущено грубі змістовні помилки, які свідчать про відсутність відповідних знань у студента чи їх безсистемність та поверховість;
  - не знає основних положень навчальної дисципліни та принципів аналізу ситуацій; не вміє сформулювати власну думку та викласти її.
- **Оцінку F (1-34)** – якщо студент не відвідував заняття, не відпрацював їх, не проявляв бажання пізнавати навчальну дисципліну.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
		для екзамену/заліку, курсового проекту (роботи), практики
90–100	A	Відмінно
82–89	B	Добре
74–81	C	
64–73	D	
60–63	E	Задовільно
35–59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
1–34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

7. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА

Публікації науково-педагогічного працівника за темою навчальної дисципліни:

1. Методика виконання історико-побутового танцю : методичні рекомендації до практичних занять для студентів освітнього рівня «Бакалавр» спеціальності 024 «Хореографія» / розроб. Н.М. Корисько. Київ : НАКККіМ, 2018. 28 с.
2. Зарубіжний балетний театр: від витоків до середини XVIII століття : методичні рекомендації / розроб. Н.М. Корисько. ДАКККіМ, 2003. 25 с.

Основна література:

1. Онищенко Л. Історія розвитку бального танцю (від ХУ до кінця ХІХ ст.) : методичні рекомендації. Вінниця : Нова Книга, 2017. 32 с.
2. Згурський А. Методика викладання бальних танців в школі. Київ : 1978, 52 с.
5. Стамеров К. Нариси з історії костюмів. Київ : Мистецтво. Т. 1, 2. 1978.
6. Цветкова Л. Методика викладання класичного танцю : підруч. Київ : Альтерпрес, 2005.

4. Теорія і методика сучасного бального танцю : навч.-метод. посіб. / уклад.: В.А. Сизоненко. Умань : АЛМІ, 2017. 200 с.
5. Гай Говард Техніка Європейських танців. WDCF 2012. **Technique of ballroom dancing**
6. Алекс М. Переглянута техніка Європейських танців IDSF, 2002.
7. Онищенко Л. Бальний танець ХХ століття. Нова книга, 2019.
8. Бальна хореографія: історія, теорія, практика / М. Бевз, О. Вакуленко, Н. Горбатова, С. Єфанова, М. Кеба, А. Крись, Т. Павлюк, А. Підлипська, О. Просьолков, Л. Шепопал. Київ : НАКККіМ, 2017. 226 с.
9. Касьянова О.В. У витоків бальної хореографії:аналіз передумов становлення танцювальної культури як форми дозвіллевої діяльності. Мистецтвознавство. Вісник КНУКіМ. Київ, 2005. Вип. 12. С. 42–50.
10. Касьянова О.В. Особливості драматургії бальної хореографії в естрадному мистецтві. Київське музикознавство. Вип. 36. Київ : НМАУ ім. П. І. Чайковського, КІМ ім. Р.М.Глієра, 2011. С. 140–145.
14. Решетило В.М. Театр танцю Вадима Єлізарова : Художнє видання. Київ :АДЕФ-Україна, 2008. 272 с.

Допоміжна література:

1. Лисенко А. Горбенко О. Спортивні бальні танці. Латиноамериканська програма : навч. посіб. Харків : ФОП Бровін О. В., 2021. 442 с.
2. Годовський В.М., Горбунко О.А. Композиція латиноамериканських танців : методичні рекомендації для самостійної роботи студентів першого-другого курсів кафедри хореографії. Рівне : РДГУ, 2005. 35 с.
3. Павлюк Т. Аналіз сучасних стилістичних форм латиноамериканського танцю.
4. Sichorek K., Nakiel M. Szkoła tańca. Poznań : 3.Publicat. 128 s.
5. Wiczysty M. Tanczyc moze kazdy : wydanie drugie. Red. Andrzej Żmuda / Marian 5.Wiczysty. – Warszawa – Rzeszów : AD Oculos, 2009. 408 с.
6. Ги Дені, Люк Дассвиль. Всі танці. Київ : Музична Україна, 1983. 340 с.

Інформаційні ресурси в Інтернеті:

20. <http://www.udsf.com.ua/>
21. <http://www.udsa.com.ua/>
22. <http://ltu.org.ua/>
23. <https://www.wdcdance.com/>